

TIEDOTUSVÄLINEILLE

julkaistavissa 3.11.2009, klo 16.00

BETONIJULKISIVU – ARKKITEHTUURIPALKINTO 2009:

HÄMEENLINNAN MAAKUNTA-ARKISTO

ARKKITEHTUURITOIMISTO HEIKKINEN-KOMONEN OY

Vuoden 2009 Betonijulkisivu -arkkitehtuuripalkinnon on voittanut

Hämeenlinnan maakunta-arkisto, suunnittelijana

Arkkitehtuuritoimisto Heikkinen-Komonen Oy Helsingistä. Kohteen suunnittelusta ovat vastanneet arkkitehdit SAFA *Mikko Heikkinen, Markku Komonen ja Markku Puumala*.

”Maakunta-arkisto on julkinen rakennus, jolla tulee olla näkyvä asema ja identiteetti kaupunkikuvassa. Se ei saa näyttää anonyymiltä varastolta tai konttoritalolta”, kuvailee professori, arkkitehti SAFA Markku Komonen suunnittelun lähtökohtia.

Keväällä 2009 valmistuneella maakunta-arkistolla onkin Hämeenlinnan kaupunkikuvassa näkyvä ja tunnistettava rooli. Pelkistetyn ja muodoltaan selkeän rakennuksen arkisto-osan kaupunkikuvallinen ilme perustuu betonin yksinkertaiseen luontevaan käyttöön ja karkean materiaalin hienovireiset ja herkemmat ominaisuudet esiin tuovaan graafisen betonin kuviointimenetelmään. Julkisivujen betoni toimii samalla sekä rakennuksen toimintaa kuvaavana graafisesti kauniina pintana että arvokasta sisältöään suojaavana vahvana ja massiivisena säiliönä.

”Hämeenlinnassa ikkunaton arkistokontti päällystettiin graafisella betonilla, jonka kuviot on poimittu asiakirjoista, joiden aikajänne ulottuu nykyajasta neljänsadan vuoden taakse. Näin arkkitehtuuri kuvittaa historiallista kertomusta”, kertoo Markku Komonen betonijulkisivujen kuvioiden valinnasta.

Graafikko *Aimo Katajamäen* arkiston laajasta aineistosta valitsemat ja pinnan suunnittelussa käyttämät rakennuksen arkisto-osan julkisivujen typografiset merkit, tekstit ja kuvat ovat samalla kertaa kauniin dekoratiivisia ja kuvastavat rakennuksen sisältöä avoimesti ja suoraviivaisesti. Painokuvion varioituva toisto ja sen epätahtinen rytmi elementtijaon kanssa luovat julkisivuihin herkän jännitteen.

Toiminnot erottuvat selkeästi toisistaan rakennuksen massoissa ja julkisivuissa. Monoliittisen arkisto-osan sisäarkkitehtuurin tunnelmaa korostaa betonirakenteiden ja -pintojen esilläolo. Graafinen betonipinta jatkuu rakennuksen julkisivuista sisätiloihin yhdistäen ulko- ja sisätilat toisiinsa.

Hämeenlinnan maakunta-arkiston uusi rakennus on osoitus hankkeesta, jossa eri osapuolien ammattitaitoisen yhteistyön tuloksena on aikaansaatu laadukas ja persoonallinen lopputulos. Taitavalla ja innovatiivisella suunnittelulla on yhdistetty betonin uudet esteettiset mahdollisuudet ja tekninen kestävyys. Teknisesti vaikea elementtityö asennuksineen on hyvin onnistunut, mikä viimeistelee rakennuksen korkealuokkaisen ulkoasun.

Arkkitehtuuritoimisto Heikkinen-Komonen Oy on ennakkoluulottomasti ja taitavasti ottanut betonin materiaalina avukseen ja käyttänyt sitä arkkitehtuurissaan useissa kohteissaan. Maakunta-arkiston lisäksi hienostunutta ja kehittyntä betonin käyttöä on nähtävissä muun muassa muutama vuosi sitten valmistuneessa Max Planck tutkimusinstituutissa Dresdenissä. Tiedekeskus Heureka arkkitehtuurissa on vuorostaan yhdistetty monipuolisesti betoni, teräs, värit ja muodot. Vuosaaren Vuotalossa on betonipintojen hienostunutta vuoropuhelua muiden materiaalien kanssa. Stakesin ja Senaattikiinteistöjen toimitilojen arkkitehtuurissa Helsingissä betonilla on keskeinen rooli niin uudis- kuin korjausrakentamisen osissa.

Betonikeskus ry:n toisen kerran järjestämän arkkitehtuuripalkintokilpailun tarkoituksena on tuoda esiin toteutettuja onnistuneita betonijulkisivukohteita ja niiden suunnittelijoita. Kilpailu järjestetään joka toinen vuosi. Kilpailussa palkitaan 10.000,- eurolla voittaneen julkisivun suunnitellut arkkitehtuuritoimisto.

Palkinnon tärkeimpinä arvosteluperusteina ovat julkisivun arkkitehtoninen kokonaisuus, yksityiskohtien suunnittelu, betonin ominaisuuksien laadukas hyödyntäminen, uuden kehittäminen ja kohteen soveltuminen ympäristöön.

Vuoden Betonirakenne 2009 -kilpailun tuomariston puheenjohtajana toimi professori, arkkitehti SAFA *Hannu Huttunen* ja jäsenenä arkkitehti SAFA *Samuli Woolston* sekä arkkitehti SAFA, päätoimittaja *Maritta Koivisto*. Tuomariston sihteerinä toimi dipl.ins., tuoteryhmäpäällikkö *Arto Suikka* Betonikeskus ry:stä.

Lisätietoja:

Betonikeskus ry / Betonitieto Oy: puh. 09 - 6962 360

<http://www.betoni.com/ajankohtaista/>

Hämeenlinnan maakunta-arkiston lehdistökuvat löytyvät osoitteesta:

<http://www.betoni.com/ajankohtaista/>

TUOMARISTON PERUSTELUT KOKONAISUUDESSAAN:

BETONIJULKISIVU – ARKKITEHTUURIPALKINTO 2009: HÄMEENLINNAN MAAKUNTA-ARKISTO – ARKKITEHTUURITOIMISTO HEIKKINEN-KOMONEN OY

Tuomariston perustelut

Vuoden 2009 Betonijulkisivu -arkkitehtuuripalkinnon on voittanut *Hämeenlinnan maakunta-arkisto*, suunnittelijana *Arkkitehtuuritoimisto Heikkinen-Komonen Oy* Helsingistä. Kohteen suunnittelusta ovat vastanneet arkkitehdit SAFA *Mikko Heikkinen*, *Markku Komonen* ja *Markku Puumala*.

Keväällä 2009 valmistuneella maakunta-arkistolla on Hämeenlinnan kaupunkikuvassa näkyvä ja tunnistettava rooli. Hämeenlinnan maakunta-arkiston tärkeimmät julkisivut ovat koko rakennuksen ja sen sisältämien toimintojen ydin ja samalla myös sen arkkitehtuurin sydän. Vanhaa fraasia mukaillen sydän on puhdasta betonia.

Pelkistetyn ja muodoltaan selkeän rakennuksen arkisto-osan kaupunkikuvallinen ilme perustuu betonin yksinkertaiseen, luontevaan käyttöön ja karkean materiaalin hienovireiset ja herkemmat ominaisuudet esiin tuovaan graafisen betonin kuviointimenetelmään. Julkisivujen betoni toimii samalla sekä rakennuksen toimintaa kuvaavana graafisesti kauniina pintana että arvokasta sisältöään suojaavana vahvana ja massiivisena säiliönä.

Graafikko *Aimo Katajamäen* arkiston laajasta aineistosta valitsemat ja pinnan suunnittelussa käyttämät rakennuksen arkisto-osan julkisivujen typografiset merkit, tekstit ja kuvat ovat samalla kertaa kauniin dekoratiivisia ja kuvastavat rakennuksen sisältöä avoimesti ja suoraviivaisesti. Painokuvion varioituva toisto ja sen epätahtinen rytmi elementtijaon kanssa luovat julkisivuihin herkän jännitteen. Sitä korostaa pinnan graafisen betonin pesumenetelmän käyttö "negatiivikuvana" siten, että valkeat kuviot nousevat tummasta ja karheasta taustapinnasta lähes reliefimäisenä esiin. Graafinen kuvaoramentiikka on kertomus, josta jokainen voi etsiä merkkejä ja kirjoituksia kollektiivisesta historiastamme.

Toiminnot erottuvat selkeästi toisistaan rakennuksen massoissa ja julkisivuissa. Arkisto-osa on tumma, umpinainen laatikko ja toimisto-osa kuparinvärisellä metallillevyllä verhoiltu. Katutason yleisötiloissa avautuvat tilat lasijulkisivujen kautta. Rakennuksen halkaisee valokanjonin, jossa sijaitsevat portaat ja yhdysillat yhdistävät eri kerrokset toisiinsa.

Monoliittisen arkisto-osan sisäarkkitehtuurin tunnelmaa korostaa betonirakenteiden ja -pintojen esilläolo. Graafinen betonipinta jatkuu rakennuksen julkisivuista sisätiloihin yhdistäen ulko- ja sisätilat toisiinsa.

Julkisivut on toteutettu sandwich-elementteinä. Suurten elementtien kokoa on häivytetty valesaumoilla, jotka rytmittävät julkisivun kuvion kanssa pinnan grafiikkaa. Toteutus on ollut vaativaa, sillä jokainen elementti on erilainen ja kuviot jatkuvat elementistä toiseen.

Talon runko on betonirakenteinen. Sisätiloissa on näkyvillä myös laajalti paikallavalupintoja.

Hämeenlinnan maakunta-arkiston uusi rakennus on kuin luotu betonijulkisivupalkinnon saajaksi. Toteutunut kohde on osoitus hankkeesta, jossa eri osapuolien ammattitaitoisen yhteistyön tuloksena on aikaansaatu laadukas ja persoonallinen lopputulos. Taitavalla ja innovatiivisella suunnittelulla on yhdistetty betonin uudet esteettiset mahdollisuudet ja tekninen kestävyys. Teknisesti vaikea elementtityö asennuksineen on hyvin onnistunut, mikä viimeistelee rakennuksen korkealuokkaisen ulkoasun.

Arkkitehtuuritoimisto Heikkinen-Komonen Oy on ennakkoluulottomasti ja taitavasti ottanut betonin materiaalina avukseen ja käyttänyt sitä arkkitehtuurissaan useissa kohteissaan. Maakunta-arkiston lisäksi hienostunutta ja kehittynyttä betonin käyttöä on nähtävissä muun muassa muutama vuosi sitten valmistuneessa Max Planck tutkimusinstituutissa Dresdenissä. Tiedekeskus Heureka arkkitehtuurissa on vuorostaan yhdistetty monipuolisesti betoni, teräs, värit ja muodot. Vuosaaren Vuotalossa on betonipintojen hienostunutta vuoropuhelua muiden materiaalien kanssa. Helsingissä sijaitsevassa Stakesin ja Senaattikiinteistöjen toimitilojen arkkitehtuurissa betonilla on keskeinen rooli niin uudis- kuin korjausrakentamisen osissa.

HÄMEENLINNAN MAAKUNTA-ARKISTO

Aittatie 2, 13200 Hämeenlinna

Arkkitehtisuunnittelu:	Arkkitehtuuritoimisto Heikkinen-Komonen Oy Mikko Heikkinen, professori, arkkitehti SAFA Markku Komonen, professori, arkkitehti SAFA Markku Puumala, arkkitehti SAFA
Graafisten kuvioden suunnittelu:	Aimonomia Oy / Aimo Katajamäki
Valmistumisvuosi:	2009
Bruttoala:	5894 m ²
Kerrosala:	5600 m ²
Tilavuus:	25200 m ³
Maisemasuunnittelu:	Arkkitehtuuritoimisto Heikkinen-Komonen Oy
Rakennesuunnittelija:	Contria Oy
Rakennuttaja:	Senaatti-kiinteistöt
Rakennuttajakonsultti:	ISS Proko Oy
Käyttäjä:	Hämeenlinnan maakunta-arkisto
Pääurakoitsija:	Peab Oy
Julkisivujen betonielementit:	Parma Oy

SUUNNITTELUSTA PALKITTAAN:

Arkkitehtuuritoimisto Heikkinen-Komonen Oy

BETONIJULKISIVU – ARKKITEHTUURIPALKINTO 2009 TUOMARISTO

Puheenjohtaja:

professori, arkkitehti SAFA **Hannu Huttunen**

Jäsenet:

arkkitehti SAFASamuli Woolston

arkkitehti SAFA **Maritta Koivisto**, päätoimittaja, Betoni

Sihteeri:

diplomi-insinööri **Arto Suikka**, jaospäällikkö, Rakennusteollisuus RT / Betonikeskus ry